

## **El Centre Cultural La Nau inaugura una exposició sobre l'homosexualitat a l'Espanya dels anys 20 i 30 amb Lorca com fil conductor**

El Centre Cultural La Nau de la Universitat de València inaugura dijous 18, a les 19 hores, l'exposició 'Rosa, niño y abeto. Alguns apunts entorn a l'homosexualitat a l'Espanya dels anys 20 i 30' que pren com a punt de partida un extens assaig visual que l'artista Jesús Martínez Oliva (Múrcia, 1969) ha anat elaborant des de 2018, en què es recullen alguns apunts visuals sobre l'experiència i la representació de l'homosexualitat a l'Espanya dels anys vint i trenta del segle XX amb la figura de Lorca com a fil conductor. L'exposició, comissariada per Juan Vicente Aliaga, professor de la Facultat de Belles Arts de la Universitat Politècnica de València, està concebuda per a la sala Estudi General, i espigola a través de quatre instal·lacions, algunes de les problemàtiques abordades en aquest assaig.

La mostra ens submergeix en un temps passat, en uns anys foscos en què la llibertat d'estimar a qui es volguera era una quimera, sovint acompanyada d'actituds violentes i de comportaments menyspreadors contra aquells que contravenien l'ordre matrimonialista i la imposició d'una societat dividida en dos únics gèneres (home/dona).

Mitjançant un conjunt d'imatges i de textos d'arxiu procedents de periòdics i llibres del primer terç del segle XX, d'objectes i materials d'època, juntament amb la presència d'escultures de recent creació, l'artista ens posa enfront de l'espill de la història d'Espanya que s'aparta dels relats hegemònics centrats en les normes heterosexuales. Aquesta trobada en l'arxiu amb la violència històrica del nostre passat no tan llunyà, que anima el projecte, cobra especial significació en el moment present, amenaçat de tornar a repetir els errors pretèrits.

L'exposició traça un recorregut per les quatre seccions que l'articulen. En la primera, titulada 'La infelicitat', es pretén abordar com la desgràcia i el sofriment van ser idees assentades en l'àmbit mèdic, legal i cultural com una cosa inherent al subjecte homosexual, idees que tenen una especial incidència en la infantesa i l'adolescència.

La segona porta per títol 'Olor de clínica' i s'endinsa en el procés de patologització de l'homosexualitat mitjançant la implantació de les teories mèdiques i psiquiàtriques obsessionades per classificar cada individu en unes categories rígides, alhora que es criticava la indefinició dels sexes enfront de la masculinitat i la feminitat pètries i inamovibles.

En la tercera, ‘Marietes de les ciutats’, es parteix d’un vers del poema ‘Oda a Walt Whitman’, de Federico García Lorca. El poeta granadí, que va haver d’ocultar els seus amors i passions, excepte al seu cercle d’amistats, va reproduir també els estereotips existents sobre l’homosexualitat, i va caure d’aquesta manera en una homofòbia internalitzada.

Finalment, la darrera secció, ‘El cel té platges on evitar la vida’, inclou una sèrie de peces inspirades en versos d’escriptors, com ara Luis Cernuda, Vicente Aleixandre, Emilio Prados o el mateix Lorca, tots ells homosexuals. A través de la força material i la solidesa de les escultures s’expressa la vitalitat i la persistència d’un desig, que brolla amb ímpetu malgrat la moral opressiva dominant en aquell temps.

Aquesta exposició, que podrà visitar-se fins al 9 de novembre, forma part del programa ‘El valor de la diversitat: art, restitució i memòria’. organitzada des de la Universitat de València, a través del Vicerectorat de Cultura o Societat, en col·laboració amb el Vicerectorat d’Igualtat, Diversitat i Polítiques Inclusives i la Diputació de València (Memòria Democràtica).

S’ha preparat un programa de visites guiades gratuïtes. Les reserves es realitzen a través d’aquest enllaç (<https://events.fundacio.es/o/178>) i pròximament es publicarà un catàleg sobre l’exposició.

València, 18 de setembre de 2025

## **El Centre Cultural La Nau inaugura una exposició en torno a la homosexualidad en la España de los años 20 y 30 con Lorca como hilo conductor**

El Centre Cultural La Nau de la Universitat de València inaugura el jueves 18, a las 19 horas, la exposición ‘Rosa, niño y abeto. Algunos apuntes entorno a la homosexualidad en la España de los años 20 y 30’ que toma como punto de partida un extenso ensayo visual que el artista Jesús Martínez Oliva (Murcia, 1969) ha ido elaborando desde 2018, en que se recogen algunos apuntes visuales sobre la experiencia y la representación de la homosexualidad en la España de los años veinte y treinta del siglo XX con la figura de Lorca como hilo conductor. La exposición, comisariada por Juan Vicente Aliaga, profesor de la Facultat de Belles Arts la Universitat Politècnica de València, está concebida para la sala Estudi General, y visibiliza a través de cuatro instalaciones, algunas de las problemáticas abordadas en este ensayo.

La muestra nos sumerge en un tiempo pasado, en unos años oscuros en los que la libertad de amar a quien se quisiera era una quimera, a menudo acompañada de actitudes violentas y de comportamientos despreciativos hacia aquellos que contravenían el orden matrimonialista y la imposición de una sociedad dividida en dos únicos géneros (hombre/mujer).

Mediante un conjunto de imágenes y de textos de archivo procedentes de periódicos y libros del primer tercio del siglo XX, de objetos y materiales de época, junto con la presencia de esculturas de reciente creación, el artista nos pone frente al espejo de la historia de España que se aparta de los relatos hegemónicos centrados en las normas heterosexuales. Este encuentro en el archivo con la violencia histórica de nuestro pasado no tan lejano, que alienta el proyecto, cobra especial significación en el momento presente, amenazado por una vuelta a repetir los errores pretéritos.

La exposición traza un recorrido a través de las cuatro secciones que la articulan. En la primera, titulada ‘La infelicidad’, se pretende abordar cómo la desgracia y el sufrimiento fueron ideas asentadas a nivel médico, legal y cultural como algo inherente al sujeto homosexual, ideas que tienen un especial calado en la niñez y la adolescencia.

La segunda lleva por título ‘Olor a clínica’ y en ella se adentra en el proceso de patologización de la homosexualidad mediante la implantación de las teorías médicas y psiquiátricas obsesionadas por clasificar a cada individuo en unas categorías rígidas a la par que se criticaba la indefinición de los sexos frente a la masculinidad y la feminidad pétreas e inamovibles.

En la tercera, ‘Maricas de las ciudades’, se parte de un verso del poema ‘Oda a Walt Whitman’, de Federico García Lorca. El poeta granadino, que tuvo que ocultar sus amores y pasiones, salvo a su círculo de amistades, reprodujo también los estereotipos existentes sobre la homosexualidad cayendo de ese modo en una homofobia internalizada.

Finalmente, la última sección, ‘El cielo tiene playas donde evitar la vida’, incluye una serie de piezas inspiradas en versos de escritores tales como Luis Cernuda, Vicente Aleixandre, Emilio Prados o el mismo Lorca, todos ellos homosexuales. A través las esculturas se expresa la vitalidad y el deseo que brota con ímpetu a pesar de la moral opresiva dominante en aquel tiempo.

Esta exposición, que podrá visitarse hasta el 9 de noviembre, forma parte del programa ‘El valor de la diversitat: art, restitució i memòria’ organizado desde la Universitat de València, a través del Vicerectorat de Cultura o Societat, en colaboración con el Vicerectorat d’Igualtat, Diversitat i Polítiques Inclusives y la Diputació de València (Memòria Democràtica).

Se ha preparado un programa de visitas guiadas gratuitas. Las reservas se realizan a través de este enlace (<https://events.fundacio.es/o/178>) y próximamente se publicará un catálogo sobre la exposición.

València, a 18 de setembre de 2025.